

*Naturskyddsföreningen i Kristianstad och
Bromölla*

Verksamhetsberättelse för år 2024

Foto: Flemming Lindskov

Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromöllas styrelse redogör härmed för föreningens 103:a verksamhetsår:

Styrelsen har bestått av följande personer:

Valda för år 2024:

Ordförande och firmatecknare:

Anita Gunnarsson

Kassör och firmatecknare:

Anders Johansson

Övriga styrelseledamöter:

Valda för år 2024:

Christer Neideman

Rose-Marie Ljungberg

Anders Sigfridsson

Flemming Lindskov

Karin Sonnsjö

Valda för år 2024 – 2025

Rune Stenholm Jakobsen

Karin Bergendal

Bengt Klingheim

Christer Neideman var aktiv fram till sin död den 29 juli.

Revisorer

Glenn Nilsson

Lena Henningsson

Revisorssuppleanter

Sven Birkedal

Ingegerd Ljungberg

Valberedning

Lena Grollmuss, Anita Nilsson Kerstin Blomberg

Funktioner inom styrelsen

Vice ordförande

Rune Stenholm Jakobsen

Sekreterare	Anders Sigfridsson
Postmottagare	Anita Gunnarsson
Ansvariga för hemsidan	Rose-Marie Ljungberg och Rune Stenholm Jakobsen
Ansvarig för medlemsregister	Rose-Marie Ljungberg
Biträdande kassör	Vakant
Ombud för länsstämman	Ingen deltog 2024
Ombud för riksstämman	Ingen stämma 2024 – bara vartannat år så nästa är i juni 2025
Utforma remissvar (förslag till remissvar delges hela styrelsen för beslut)	Anders Johansson med hjälp av Flemming Lindskov och Christer Neideman
Programbladsansvarig	Rune Stenholm Jakobsen och Rose-Marie Ljungberg
Kontaktperson för Studiefrämjandet	Karin Bergendal
Ansvarig för verksamhets- berättelsen	Anders Sigfridsson och Anita Gunnarsson
Ansvariga för att välkomna nya medlemmar	Karin Bergendal
Ansvariga för Facebooksidan	Rune Stenholm Jakobsen
Ansvar för att kalla till sammanträden och skriva dagordningar och protokoll	Anders Sigfridsson i samråd med ordf. och vice ordf.
Ansvar för att rapportera årsmötes- handlingar mm till riksföreningen	Anita Gunnarsson Jakobsen.
Ansvar för att söka kommunala bidrag från Kristianstads och Bromölla kommuner	Anders Johansson med assistans av Anita Gunnarsson

MEDLEMSSTATISTIK

Enligt Riksföreningens uppgifter hade vår krets 834 fullbetalande medlemmar, 297 familjemedlemmar, i allt 1 132 medlemmar under 2024. Det är en minskning med 35 medlemmar totalt jämfört med 2023.

EKONOMI

Det gångna året har kretsen mottagit följande gåvor och bidrag: kommunala bidragen inkl ersättning till tranvårdar 3 200 kr, medlemsåterbäringen från SNF 20 660 kronor + 1 000 kr för Natursnoksverksamhet, Kristianstads Renhållning (pant) 2 147 kr, minnesgåva 900 kr (skänkt till Christer Neidemans minne). Kretsen fick även beviljat ett verksamhetsbidrag från Riksföreningen på 50 000 kr för 2024 och 60 000 kr för 2025. Eftersom beskedet kom sent fick vi tillåtelse att föra över 10 000 kr av de beviljade medlen för 2024 till 2025. Bidraget är en ny satsning och 2024 var första året det gick att söka dessa medel.

En överföring från Naturvårdsfonden till Transaktionskontot utfördes om 4 000 kr till Storkprojektet.

Största utgiftsposten har varit aktiviteter på 30 449 kronor och trycksaker för programutskick mm på 27 786 kronor. Övriga utgifter, utöver de 4 000 kr till storkprojekt, bestod av medlemsavgifter, resekostnader, kontorsmaterial, bankavgift och övrigt på totalt 7 574 kr.

Årets resultat för 2024 slutade på plus 564 kr med hänsyn tagen till att 10 000 kr av verksamhetsbidraget från Riksföreningen bokförts som interimsskuld på 2024 för att användas under 2025.

Anders Johansson

Verksamhetsbidragets måluppfyllelse

Aktiveter vi inte kunnat genomföra utan verksamhetsbidraget var workshopen ”Carbon ruins Kristianstad – en återblick från 2053” ledd av författare Mats Söderlund och projektledare Ruben Ritzén, bildvisning och föreläsningen ”Med koll på livet runt huset” av Anders Henriksson, webinar om Skjutsgruppens samåkningsplattform med Mattias Jägerskog, Odlingskursen med fokus på jord och minskad torvanvändning med Lena Israelsson och Tony Johansson, författarsamtal med Tomas Bannerhed, eventet ”Ett havet i balans – win-win för dig, havet, fisken och jordbruket med medverkan av Emelie Lundqvist, Riksföreningens havsexpert samt Andreas Granath från Gårdsfisk, ”Laga mat i skogen” med Anita Zieme samt holkbygge som skollovsaktiviteter i Bromölla.

Workshopen Carbon Ruins var ett inslag som vi tror kommer att ha betydelse även under 2025. Vid workshopen engagerade sig sammanlagt 26 personer med mycket olika bakgrund och tillhörighet – såväl från företag, politiker, föreningsaktiva, i ideella föreningar samt en bostadsrättsförening, Kristianstad högskola. Sammanlagt 16 berättelser författades som beskrev omställningsåren 2024 – 2053. Arbetet från workshopen kommer att bearbetas vidare inom projektet Bortom Dystopierna och en utställning baserat på detta kommer att cirkulera i Skåne under hösten 2025. Vi har då möjlighet att koppla på flera aktiveter kring detta tema.

Vi anser att vi uppnådde alla mål som vi satt upp i den verksamhetsplan som låg till grund för ansökan om verksamhetsbidrag. Vi är särskilt stolta över att ha fått igång en Natursnokgrupp med träffar i ett naturområde som gränsar till ett s.k. utsatt område. I gruppen har barn och vuxna från olika nationaliteter deltagit, såväl svenska sedan många generationer som nyanlända. Verksamheten fortsätter under 2025.

Anita Gunnarsson

STUDIECIRKLAR/ARBETSGRUPPER

Remissgruppen

Remissgruppen har utgjorts av styrelseledamöterna. Anders Johansson har skrivit kretsens remissvar. Dessa redogörs för under rubriken ”Samråd, remisser mm” längre fram i årsberättelsen.

Floravårdsgruppen

Under vinterhalvåret genomfördes inomhusmöten varannan vecka i Studieförbundets lokal. Underlaget utgjordes huvudsakligen av studier i boken På naturens axlar (Anne Sverdrup), samt bildvisning med orkidéer av Sven Birkedal, som är med i gruppen.

Inplanerade öppna floravandringar genomfördes enligt plan: sju vandringar i Floragruppens regi och ytterligare tre genomfördes i regi av Svenska Botaniska Föreningen. Samtliga dessa vandringar var öppna för alla intresserade och redovisas var för sig under ”Föredrag, exkursionen mm”. Därutöver gjorde gruppen cirka tio egna botaniska utflykter t ex för inventering av hotade arter inom ramen för Floraväktarverksamheten (Svenska Botaniska Föreningen).

Anders Johansson

Klimatverkstad

Rune Stenholm Jakobsen håller i denna studiecirkel som är ett samarbete med FN-föreningen och Fridays For Future. Klimatverkstad är öppen för icke-medlemmar. Syftet är att trycka på klimatarbetet lokalt genom att undersöka problem och lösningar. Klimatverkstad har varit en grund för gemensam opinionsyttring. Syftet är numera också att vara ett forum för organisationerna mellan mötena med kommunens Samrådsgrupp för klimatet. Vi har träffats 8 gånger under 2024 samt haft ett öppet möte på våren. Ett stort fokus har varit på Kristianstads kommuns klimatkontrakt som ska skärpas årligen samt på förberedelser av workshopen Carbon Ruins som är närmare beskriven under aktiviteter (26 november).

Vi har 18 medlemmar på maillistan och är ca 6 - 10 personer som deltar på varje träff.

Rune Stenholm Jakobsen

Handla Miljövänligt-gruppen som ingår i Riksföreningens Handla miljövänligt-nätverk

Karin Bergendal har varit samordnare för våra aktiviteter kopplade till Handla Miljövänligt. Tillsammans med kommunens Beata Svensson m.fl. genomförde vi lördagen 27/4 en stor

Klädbyttardag för allmänheten, i foajén på Rådhus Skåne i Kristianstad. Kommunen bidrog med annons i Kristianstadsbladet under två tillfällen. Kristianstad Skrädderi ställde upp i lokalen med gratis ändringshjälp till bytta plagg.

Ytterligare insatser ägde rum under den årliga Miljövänliga veckan (Green Action Week). Tema 2024 var ”Max 5”, vilket bestämdes av Riksföreningen, som tillhandahåller reklam- och aktivitetsmaterial. Innebörden av Max 5 handlar om att vi måste minska klädkonsumtionen.

Klädbyttardagen och Miljövänliga veckan är aktiviteter som blivit klassiska för HVM-gruppen i vår krets, men från och med 2023 har det utvecklats en gren med inriktning på ekologiska baljväxter. Den drivs av Anita Gunnarsson i samarbete med Nätverket för Lokala Baljväxter (LoBa) och med Naturskyddsföreningens länsförbund. Under våren 2024 genomfördes fyra s.k. Hemma-hos-Foodjams med ekologiska Lokala Baljväxter och en ytterligare genomfördes i november. Foodjamen ingår i ett projekt som finansieras av Riksföreningen, där Länsförbundet varit projektägare och Anita Gunnarsson initiativtagare. Projektet redovisades av Anita Gunnarsson och Josefine Friberg vid Naturskyddsföreningens Rikskonferens i maj. Materialet är utlagt på <https://www.naturskyddsforeningen.se/inspiration-tips-och-verktyg/foodjam-med-baljvaxter/>

Därtill finns en Facebookgrupp kring detta tema. Gruppen heter Hemma-hos-Foodjams.
Karin Bergendal

Natursnokarna

Under hösten startade Natursnokarna. Vi vände oss till barn i åldern 4 - 6 år för att tillsammans med en vuxen komma ut i naturen. Gruppen träffades vid 3 tillfällen. Före start, gjordes besök på öppna förskolan på Gamlegården i Näsby, och på Urbana hembygdsgården, för att informera om den kommande verksamheten. Sammanlagt deltog fem barn.

Vi var i trädgården vid Urbana hembygdsgården, letade småkryp, tittade med lupp/förstoringsglas. Gjorde en ”skräplinje” för att åskådliggöra hur snabbt- eller långsamt olika skräp bryts ner. Sjöng en specialjord sång.

Vi var också vid Franckes udde, vid södra Lingenäset och letade efter vattendjur och vid norra Lingenäset där vi gjorde ett Naturbingo. Små ”pinnedockor” tillverkades.

Verksamheten fortsätter under 2025.

Karin Sonnsjö

Agroforestrygruppen

Gruppen startade i november och har haft 2 interna möten fram till årsskiftet. Fokus ligger på att landa i målsättning och landa i vad deltagarna vill göra. Gruppen har även moraliskt stöd för nationella föreningen Agroforestry Sverige. Därför används loggan för Agroforestry Sverige.

Rune Stenholm Jakobsen

FÖREDRAG, EXKURSIONER M.M.

Samtliga aktiviteter är i samarbete med Studieförbundet.

Inställda aktiviteter

Två aktiviteter fick ställas in p.g.a. för få deltagare:

Studiecirkeln Tusen och en art.

Familjeaktiviteten: Skapa mångfald i din trädgård.

FoodJam hos Collette Coumans lördagen den 20 januari.

Förutom Collette och Anita deltog fem personer vilket stämde exakt med vad som var planerat. 3. Temat för Foodjamen var Hemma-hos-Foodjam med Vegan-tema där de flesta rätterna var baserade på ekologiska lokalproducerade baljväxter. Träffen var en av fyra test-foodjams inom projektet Hemma-hos-FoodJams där vår förening var initiativtagare och projektpartner, Länsförbundet projektägare, Riksföreningen huvudfinansiär och NF i Höör samt Studieförbundet ytterligare projektpartner.

Anita Gunnarsson

Örndag i Tosteberga hamn, söndagen den 21 januari.

Ca 200 personer kom för att se örnar och även andra fåglar, och höra Nils Waldemarsson, Fågelklubbens ordförande, informera om situationen för örnarna. Minst 20 havsörnar, men inga kungsörnar, observerades. Örndagen vid Tosteberga bodar genomfördes tillsammans med Nordöstra Skånes Fågelklubb, Studieförbundet och Tosteberga byalag.

Christer Neideman (skrivet före hans bortgång)

FoodJam hos Irene Zaar, lördagen den 3 februari

Förutom Irene och Anita deltog fem personer vilket stämde exakt med vad som var planerat. Temat för Foodjamen var Hemma-hos-Foodjam med Vardagsmat-tema där de flesta rätterna var baserade på ekologiska lokalproducerade baljväxter. Träffen var en av fyra test-foodjams inom projektet Hemma-hos-FoodJams – se aktivitet den 20 januari.

Anita Gunnarsson

Öppet möte med studiecirkeln Klimatverkstad, söndagen den 4 februari

Linnéa Skoogh, projektledare för Klimatneutrala Kristianstad 2030 medverkade och informerade om Klimatneutrala Kristianstad men framför allt om de klimatkontrakt som kommunen börjat teckna med olika företag i kommunen. Ca 10 personer deltog.

Rune Stenholm Jakobsen

Visning av filmen Avtryck, med efterföljande stund för gemensam reflektion, torsdagen den 22 februari

Antal deltagare: 16 personer varav 1 man.

Filmen visade ca 15 exempel på ”omställare” spridda i landet t ex Tiny living, Folkets skafferi (dumpstring-varor ges till behövande), Bandhagen - lokal kvartersfestival, mångfaldsträdgård,

samförsörjningsgrupp, Önnköps lanthandel, Föreningen Aurora, Gerillaodlingar, Lokal ekonomi, bytesekonomi, delningsekonomi.

Fråga att ta med sig: vad kommer de i framtiden att tänka tillbaka på med tacksamhet till det vi gjorde i dag? Film som inspirerar – särskilt frågan att ta med sig.

Anita Gunnarsson

Skapa brännved men ha trädet kvar, lördagen den 2 mars

Antal deltagare: 13

Hamlingskursen var ett samarbete med länsstyrelsen i Skåne. Trots fuktigt väder fick vi en fin dag med rundvandring i gamla naturbetesmarker med spår av historisk hamling för brännved och exempel på pågående hamling. Fårägare och utövare av hamling, Lars Lagerroth, berättade om hur han går tillväga.

Rune Stenholm Jakobsen

Webbinarium – Introduktion till samåkningsplattformen Skjutsgruppen, onsdagen den 6 mars

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 5 (plus ledaren) vara 2 män

Mattias Jägerskog, Skjutsgruppen gick igenom hur samåkningsappen fungerar och vi fick lägga in någon testresa. Web-plattformen är lättanvänd när man väl lyckat ladda ner den i sin telefon eller annan ”device”. Man måste bli medlem i Skjutsgruppen via naturkontakt – annars kostar det pengar.

Anita Gunnarsson

Exempel där Anita lagt ut bilresa till vår utflykt till Skea gård den 2/6, för samåkning

Öppen föreningsdag med fika, söndagen den 10 mars

Antal deltagare: 10 varav 3 utanför styrelsen.

Arbetsgrupperna berättade om verksamheten och vi fick besök av natursnoksledaren från Trelleborg som berättade om möjligheterna att starta natursnokar-verksamhet.

Rune Stenholm Jakobsen

Hemma-hos-FoodJam – festmat, lördagen den 16 mars

Antal deltagare: 7 inkl värdinna Maria Attström

Vi testade det tredje konceptet av Hemma-hos-Foodjam med ekologiska lokalproducerade baljväxter: Festmat. Teamet på sex, personer plus värdinnan, visade ett fantastiskt teamwork och trollade på 1,5 tim fram en riktig festmåltid där alla rätter innehåller ekologiska lokalproducerade baljväxter. Till och med två av deltagarna som ”egentligen” inte gillade baljväxter, tyckte att allt var jättegott.

Anita Gunnarsson

Ett härligt matlagningsteam, i Marias Attströms mysiga kök. Foto: Anita Gunnarsson.

Rebellmammorna i Kristianstad, måndagen den 18 mars

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 15 personer

Introduktion/Information om Rebellmammorna, en ny lokal klimatgrupp som utför sympatiska och lagliga manifestationer på torg.

Rune Stenholm Jakobsen

Svenska fjärilar och årsmöte, onsdagen den 20 mars

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 25

Beskrivning/kommentar: Sven Birkedal visade bilder på många vackra fjärilar och berättade om dem.

Anita Gunnarsson

Earth Hour i Kristianstad; Filmvisning: Tracks – An Arctic Snowboarding Story samt sång och gitarr med Emil Rydne, lördagen den 23 mars

Antal deltagare: 25

Vi tittade på filmen ”Tracks – An Arctic Snowboarding Story”, av Viktor Björnström och Kajsa Määttä. Filmen är som ett tankeväckande konstverk med en filosofisk ton för de som älskar skid- och snowboardåkning eller som gillar vackra vyer. Den

uppmärksammar oss på vad som håller på att hända med den arktiska vintern, som tagits för givet och som vi riskerar att förlora. Efter filmen på knappt 25

minuter delade vi de tankar och reflektioner som den väckt. Under tiden för nedsläckning (20.30-21.30) bjöds kvällsmacka och dryck i kafeterian medan Emil Rydne, nyligen solodebuterad musiker och sångare i bandet Greenwash, bjöd på ett blandat program med sånger med miljötema.

Samarrangemang med FN-föreningen, Fridays For Future Kristianstad och Kristianstad kommun.

Anita Gunnarsson (fotot är en skärmdump från internet)

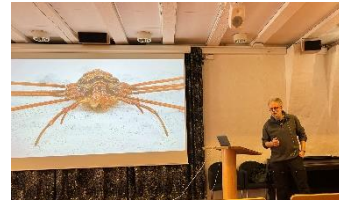

Med koll på livet runt huset, söndagen den 7 april

Antal deltagare: 7

Anders Henriksson, mottagare av utmärkelsen "Årets rikare trädgård 2023" visade ett urval av foton på alla de 1400 arter han hittat i sin egen trädgård under ett år. Det var många vackra bilder och ett intressant och lättlyssnat föredrag.

Samarrangemang med Kristianstads Trädgårdsförening.
Karin Bergendal

Anders Henriksson med bild på en av de 1400 arter han fångat med sin kamera i sin trädgård.

Foto: Anita Gunnarsson

Hemma-hos-FoodJam – utemat, lördagen den 13 april

Antal deltagare: 6 inkl värdinna

Vi testade det fjärde konceptet av Hemma-hos-Foodjam med ekologiska lokalproducerade baljväxter: Utemat. Tack vare erfarna utematlagaren Lars Olsson och minutiösa förberedelser av värdinnan Anneke Olsson fick vi ihop en härlig buffé på 1,5 tim. Allt hade baljväxter som ingrediens t o m pannkakor och chokladbollar. Stormkök och björkvedseld var vår värmekälla och spis. Trots lite blåsig vid Ivösjöns östra strand var alla nöjda med dagen.

Anita Gunnarsson

Utematlagning vid Bryggans vänners båtklubb. Foto: Anita Gunnarsson

Odlingskurs med Lena Israelsson, lördagen den 20 april

Antal deltagare: ca 60 vilket var maximalt antal som rymdes.

Tony Johansson gav, under förmiddagen, en introduktion till "Vad är jord" där han i princip höll en liten grundkurs i mineralogi, jordartslära o dyl för att på slutet komma in mer på täckodling, jordförbättring, kompostering, grön gödsling, biokol, pimpsten, kokos. Efter lunchen tog Lena Israelsson vid och gav mer praktiska beskrivningar om hur man kan halvera torvanvändningen i trädgårdsodling. Deltagarna verkade nöjda och ställde en hel del engagerade frågor.

Kursen genomfördes på Naturum Vattenriket som stod som medarrangör tillsammans med oss och Kristianstads kommun Hälsoträdgården.

Anita Gunnarsson

Lena Israelsson redogjorde bl a för recept för hur man skapar sin egen planteringsjord.

Foto: Anita Gunnarsson

Floravandring Torsebro Krutbruk, torsdagen den 25 april

Cirka 18 deltagare varav ca hälften män.

Vandringen leddes mycket bra av Ulla Berglund från vår floragrupp som visade den tidiga vårfloran i den intressanta kulturmiljön.

Anders Johansson

Floravandring Lilla Kungsleden i Bromölla, onsdagen den 8 maj

Antal deltagare: 17 personer

Floravandring - Lilla Kungsleden i Bromölla 8 maj

I strålände majväder samlades 17 besökare för en vandring längs Skräbeån. Barbro Ahlner inledde med en kort lokal kvarnhistorik vid platsen för Nymölla och Skräbe kvarnar. Kjell-Arne Ohlsson tog sedan med sig gruppen på en floravandring förbi den vackert blommande häggen vid den gamla kvarnplatsen. Här visade vårens växter upp sig. Jordreva, vitsippa, löktrav och backtrav, skelört, majsmörblomma, tvåblad och skogsviol blommade men också den lite mindre vanliga (NT-arten) desmeknopp (Adoxa moschatellina). Efter en kort fikapaus vid platsen för den tredje kvarnen, Käsemöllan vände vi åter mot Nymölla och hann se både mandelblom och aftonstjärna (*Ornithogalum nutans*) innan en halvt utslagen syren avslutade vandringen.

Rapporterad av Elna Hansson

Kul om träden i Tivoliparken, torsdagen den 9 maj

Antal deltagare: 5 varav 1 kvinna.

Vandringen var mest i norra och östra delen av Tivoliparken. En intressant notering var att de långa fröbaljorna hängde kvar i trumpetträdet, från förra sommaren, eftersom blommorna slår ut väldigt sent. En del av fröbaljorna kunde man även hitta på marken under trädet. Det var för tidigt att se de röda bären i körsbärskornellen.

Karin Bergendal

Insekter i din närhet – studiecirkel, träff 1 onsdagen den 15 maj

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 14 (varav 2 män) + ledare Gunnar Isacsson. Lokal: Studieförbundet

Gunnar Isacsson gick igenom innehållet i det kursmaterial som lagts in i en Teamsgrupp som alla cirkeldeltagare fått behörighet till. Det innehöll t ex tips på websidor och appar man kan ha nytta av, en lista på alla insektsordningar och en samling teckningar där olika insektsdelar, av vikt vid bestämning, benämns. Vi fick även en del matnyttiga tips om hur man kan fotografera insekter. T ex tipsade han om att lägga dem i en kylväska en stund så blir de mindre rörliga och därmed lättare att fotografera. Studiecirkeln bygger på att vi lär oss själva och varandra, att vi hjälps åt via Messenger och vid de fysiska träffar kursdeltagarna själva har under sommaren. Gunnar beskrev även hur hans intresse för insekter vaknat redan vid 5-6-års ålder och att han sedan i sin tjänst som specialist vid Skogsstyrelsen är deras expert inom bl a entomologi.

Vid detta kurstillfälle skapades även en Messengergrupp där vi kan dela foton med varandra. Vi bestämde även datum för ett slutmöte i augusti så Gunnar åter kommer att vara med och samla upp ev. frågor och ge fördjupningar inom insekternas värld.

Anita Gunnarsson

Insekter i din närhet – studiecirkel, träff 2. Träff vid Ekenabben, onsdagen den 29 maj

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 10 (varav 2 män) + Rune Stenholm Jakobsen var cirkelledare vid detta tillfälle.

Vi inledde med att gå i mindre grupper och söka insekter. Runa höll också en liten genomgång med tips om hur man, rent praktiskt, gör för att på bästa sätt fånga t ex fjärilar eller sländor. Han tipsade även om några bra små handböcker specialiserade på vissa ordningar eller grupper av insekter t ex dagfjärilar, sländor, humlor. Med jämna mellanrum samlades vi och tittade på något tillsammans.

Anita Gunnarsson

Vi hittade dessa gulliga små larver i ”spott” på en salixbuske. Vi kom fram till att det var spottstritlarver.

Foto: Anita Gunnarsson

Studiebesök, Solpunkten i Kristianstad C4-energis solcellspark på åkermark, onsdagen den 22 maj

Antal deltagare: 7 personer inkl. Rune Stenholm Jakobsen som egentligen var med som expert kring hur man kan gynna den biologiska mångfalden i solparker.

Guide för träffen var Henrik Persson från C4-energi. Henrik Persson beskrev på ett intressant och kunnigt sätt tillblivelsen av parken, att 1/3-del av solpanelerna ägs av privatpersonen som fått teckna aktier. Han berättade om hur många paneler det rör sig om, vilken mängd energi de producerar etc. Rune tipsade om hur man kunde göra parken bättre för att gynna den biologiska mångfalden. Deltagarna ställde många intresserade och engagerade frågor och fick oftast bra svar.

Anita Gunnarsson

Visning av solcellsparken Kristianstad. Henrik Persson C4 energi och Rune Stenholm Jakobsen stod för expertkunskaper ang parkens teknik respektive potential för att gynna biologisk mångfald. Foto: Anita Gunnarsson

Tomas Bannerhed, författarsamtal, fredagen den 24 maj

Antal deltagare: 60 (25 män)

Karin Wendel, medlem i NF Sölvesborg och tidigare bibliotekarie, samtalande med Bannerhed om hans liv, författarskap och böcker. Bannerhed var öppen och bjöd på ett mycket trevligt samtal och även på lite högläsning från hans senaste bok. Man blir, om man inte redan läst honom, verkligen sugen på att läsa hans böcker. Bannerhed uttryckte särskilt att han var glad att Naturskyddsföreningen var arrangör. Lokal: Kulturkvarteret, Lilla salen.

Medarrangör utöver Studieförbundet var Stadsbiblioteket.

Anita Gunnarsson

Karin Wendel (till vänster) leder författarsamtal med den prisbelönta författaren Tomas Bannerhed). Ett givande inslag under Kulturnatten. Foto: Anita Gunnarsson

Hållbara måltider, studiecirkel, 3 tillfällen, den 20 och 27 maj och 3 juni (måndagar)

Antal deltagare: fem plus ledaren

Anita Gunnarsson deltog ca 1 timme vid träff 2 och berättade då om kretsens projekt med Hemma-hos-Foodjams och om det material vi tagit fram inom projektet samt om fördelarna med att odla och äta baljväxter.

Studiecirkelmaterialet bygger mycket på WWFs tankar kring hållbara måltider och principerna för One Planet Plate. Materialet är framtaget med hjälp av Miljömatematik AB som vi bl a hade samarbete med under Framtidsveckan i fjor. Cirkeln är en Sensus-cirkel och redovisas alltså inte av oss till Studieförbundet. Ledare för cirkeln: Sofie Lindqvist, församlingsassistent i Araslövs församling. Lokal: Färlövs församlingshem.

Samarbete med Araslövs församling som var huvudarrangör.

Anita Gunnarsson

Besök på Skea gård, söndagen den 2 juni

Antal deltagare: 13 personer varav 3 män

Glenn och Charlotte Oredsson hade en mycket intressant beskrivning av gården, dem själva, odlingen, biogasproduktionen, solpanelerna och den butiken med ekologiska kläder. Besöket var mycket uppskattat.

Samarbete med Naturskyddsföreningen Göinge.

Anita Gunnarsson

Studiebesök på Skea gård som drivs ekologiska av Glenn och Charlotte Oredsson, I driften ingår bl a en gårdsbiogasanläggning och en butik med ekologiska kläder. Foto: Anita Gunnarsson

Ringmärkning av storkar i Viby, lördagen den 8 juni

Minst 40 såg på när 3 storkungar ringmärktes: en från boet på ladan intill gårdsbutiken i Viby och 2 från ett bo hos grannen. Ringmärkningen utfördes av Anders Ekdahl från Storkprojektet, och Evert Valfridsson berättade om storkar och Storkprojektet.

Christer Neideman

Floravandring Lyngsjö kyrka: De Vilda Blommornas Dag, söndagen den 16 juni

Antal deltagare: 32

Lyngsjö kyrka. Området omfattar allt ifrån blomrika fuktängar, rikkärr till sandstäpp. Flera av karaktärsarterna kunde noteras. I samband med fika en kort historik över Lyngby kyrka.

Anders Johansson

Floravandring Branthalla: De Vilda Blommornas Dag, söndagen den 16 juni

Antal deltagare: 4

Branthalla, Bromölla. Många av arterna saknades. Tidig slätter kan ha haft inverkan på artrikedomen.

Anders Johansson (Ulla Berglund)

Floravandring Golfbanan Åhus: De Vilda Blommornas Dag, söndagen den 16 juni

Antal deltagare: ca 20 deltagare.

Golfbanan Åhus. Återkommande guidning som återspeglar de sandiga markernas artrikedom. Bra samspel med golfklubben vad gäller skötseln av ruffen.

Anders Johansson (Kjell-Arne Olsson)

Floravandring Allarp, Ivösjön tisdagen den 25 juni

Antal deltagare: 23 deltagare

Letade karaktärsarter utmed Ivösjöns östra strand. Tilltagande igenväxning, uteblivet bete. Flertalet karaktärsarter hittades om än svårfunna. Några ex av hartmanstarr hittades.

Anders Johansson

Floravandring Degeberga backar tisdagen den 11 juli

Antal deltagare: 8 personer + Kjell-Arne Olsson

En härlig kväll. Några växter vi såg: hedblomster, sandäxing, bockrot, grådådra, fältvädd, backtrift, blåmonke sandlucern (vissen), sandnejlika, tofsäxing, liten sandlilja. Vi beundrade även Söndre Klack nerifrån.

Anita Gunnarsson

Vacker utsikt från Söndre Backe
Foto Anita Gunnarsson

Floravandring Horna sandar onsdagen den 24 juli

Antal deltagare: 17 + Kjell-Arne Olsson

Åter härligt väder. Ett urval av växter vi såg: Sandklint - kom 1902 till Sverige (Åhus) enligt K-A och har spridit sig kraftigt de senaste åren, på vissa platser bl a Horna Sande.

Ullört, blåmonke, kanadabinka, hedblomster, fältmalört, gullucern (kryper) kan korsa sig med blålucern och blir då upprest och heter mellanlucern (gul), nattljus, (trädgårdsrymling), gulsporre, flockfibbla, ögontröst (vanlig el grå), axveronika, pukvete, puktörne, rödtoppa, rödkörvel, sandglim. I och vid dammen såg vi bl a svalting och strandklo.

Anita Gunnarsson

Sandklinten har etablerat sig på
Horna Sande. Foto Anita
Gunnarsson.

Studiecirkeln "Insekter i din närhet"- slutträff, onsdagen den 7 aug

Antal deltagare: 6 + Gunnar Isacsson

Studiecirkeln "Insekter i din närhet" med entomolog Gunnar Isaksson avslutades 7/8, efter endast tre träffar. Bildredovisningen gav mersmak och lust att ta reda på mer om insekternas värld: Huvudsaken är inte namnet utan livscykel och påverkan i naturen. Man diskuterade en eventuell fortsättning nästa år.

Anita Gunnarsson

Floravandring Härlövs backar, torsdagen den 15 augusti

Antal deltagare: 12 (+Kjell-Arne) varav 6 män

Michael Dahlman, tidigare tjänsteman vid kommunens avdelning C4-teknik deltog i vandringen. Michael fick inleda med en intressant bakgrundsbeskrivning för hur arbetet med att, så långt möjligt, oskadliggöra den gamla soptippen genomförts. Michael hade fått det som ett av många ansvarsområden när han började på C4-teknik år 2005. Över sopberget hade först en duk lagts som skulle förhindra att regnvatten tog sig ner

i sopberget och lakade ut farliga ämnen. Ovanpå duken hade ett relativt tjockt jordlager lagts. Vegetationen hade fått komma utan försök att plantera eller så in något. Säkert hade en del fröer kommit med jorden som använts för täckning. Några av de växter vi såg under vandringen var kardvädd, sträv kardvädd, rosenmalva, sandklint, åkerrödtoppa, vass, såpnejlika, gul o vit sötväppling, färgreseda, nässlor mm. Mest trivialflora - liten besvikelse.

Anita Gunnarsson

Floravandring Härlövs backar (gamla soptippen).
Foto: Michael Dahlman

Laga mat i skogen (Torpet Månsas), söndagen den 8 september

Antal deltagare: 8

Emelie från Regionmuseet medverkade och hennes information om torpet Månsas var intressant att höra. Anita Zieme ansvarade för recept och förberedelser och är duktig på ogräs och maten blev god och eventet i sin helhet uppskattat.

Text och foto: Bengt Klingheim

Ett hav i balans – win-win för dig havet, fisken och jordbruket lördagen den 14 september

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 26 inkl. föreläsare
Hur mår Östersjön och varför är Gårdsfisk så bra? Emelie Lundqvist från Naturskyddsföreningen förklarade tydligt Östersjöns ekosystem, hur vi som bor omkring den förstör havet, vad man kan göra för att skydda Östersjön och vad Naturskyddsföreningen gör. Andreas Granath från Gårdsfisk utanför Tollarp berättade om hur odling av fisk på land i ett ansvarsfullt kretslopp är så mycket bättre än rovfisket till havs eller laxodlingen i Norge. Efter föredragen blev vi serverade fiskwallenbergare från Gårdsfisk på Bistro Årum - mycket gott och koldioxidsnålt.

Del av Framtidsveckan i Kristianstad 2024

Text och foto: Michael Dahlman

Cykla i staden – hinder och möjligheter, onsdagen den 18 september

Antal deltagare: 15

Cykla i staden - hinder och möjligheter: en runda onsdag 18/9 med nedslag på platser med dåliga och bra cykellösningar i Kristianstad. Tomas Stanislavski från Cykelfrämjandet ledde oss med en öppen diskussion på sex olika platser utifrån

- platsens betydelse för ett stråk
- bra eller dålig lösning?
- kommunicerar platsen att man vill cykla där?
- varför har det blivit så?
- kan man göra förbättringar?

Kul och kreativa diskussioner på alla platser. Genom bättre cykellösningar och tydlig trafikmiljö förbättrar man för alla trafikslag. Kristianstad kan bli bättre!

Samarrangemang med Cykelfrämjandet som var huvudarrangör.

Del av Framtidsveckan i Kristianstad 2024

Text och foto: Michael Dahlman

Vi tittade inte bara på det som var problematiskt. Här beundrade vi den nya cykel- och fotgängarvänliga Kanalgatan

Framtidsanpassa flerbostadshusen nu! Torsdagen den 19 september

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): ca 35. 17 bostadsrättsföreningar var representerade + en fastighetsägare och ett par allmänt intresserade

Beskrivning/kommentar:

Ägare och förvaltare av flerbostadshus kan göra mycket för ökad hållbarhet av sina fastigheter - för bättre miljö, ekonomi och social hållbarhet. Naturskyddsföreningen genomförde 19/9 ett digert, faktsäckat och inspirerande seminarium för bostadsrättsföreningar och andra med stöd av Riksbyggen och Kristianstads kommun.

Anita Gunnarsson, ordförande i Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla, hade dragit det största lasset för arrangemanget och höll med vänlig hand i kvällens seminarium på ett professionellt sätt. Niclas Berg från Riksbyggen redovisade hur de på olika sätt kan stötta

bostadsrättsföreningar att bli mer hållbara och samtidigt bidra till ett mer hållbart samhälle. Anna Klint och Berit Andersen från Brf Kadetten i Helsingborg, hållbarhetsvinnare 2021, höll via länk en mycket inspirerande presentation om sin verksamhet med många konkreta idéer om åtgärder för ökad miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet i en bostadsrättsförening. Moa Gerklev, klimat- och energirådgivare för Kristianstad, Bromölla och Ö Göinge, informerade om vad hon hjälpte till med och pratade även mer specifikt om solpaneler. Danny Wiik från Riksbyggen berättade om hur värmeoptimering med hjälp av AI kunde ge klart minskad energiförbrukning och mer stabil värme i lägenheterna.

Roland Persson från Brf Kristianstadshus 2, och idégivare till seminariet, redovisade sina erfarenheter från deras nyligen installerade värmeoptimering. Enbart att sätta upp givare i alla lägenheter gav värdefull information - det var upp till fyra graders skillnader mellan lägenheterna och ofta "eldade man för kråkorna".

Under pausen blev det fullsatt i Café Miró när deltagarna serverades mycket god linsoppa och äppelpaj. Amanda Oxwall från Handelsbanken berättade samtidigt om möjligheterna till lån för gröna investeringar.

Moa Gerklev återkom för att informera om solceller och laddstolpar till flerbostadshus. Tommy Ivarsson berättade engagerat om sina erfarenheter av att vara bland de första att installera solceller på taken för flerbostadshus, åt två bostadsrättsföreningar i Kristianstad och Karlshamn.

Programmet togs fram i nära samarbete med Riksbyggen och Kristianstads kommun.

Del av Framtidsveckan i Kristianstad 2024

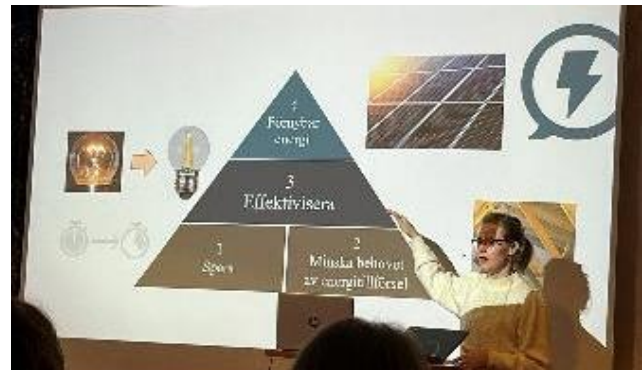
Text och foto: Michael Dahlman

Bike for Future – Pilgrims- och klimatcykling, lördagen den 21 september

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 5

Beskrivning/kommentar: Pilgrims- och klimatcykling "Bike for Future" lördag 21/9 i det onormalt varma och sköna septembervädret. Vi avverkade 11 km med fina stopp vid Oskar Karlssons pump intill Odalskyrkan, Pynten, Ekenabben och Bo Nords fina koloniträdgård. Cyklingen leddes av Bo Olsson. Vid Oskar Karlsson pump berättade "Pump-Oskars" dotter om de tusentals pumpar familjen var med om att anlägga framförallt i Indien från 1960-talet och framåt. Det är en kopia av dessa pumpar som stå utanför Odalskyrkan. Vid Pynten intill bygget av den nya pumpstationen berättade Michael Dahlman om hur vatten pumpas ut genom tre pumpstationer och hur otillräcklig den befintliga pumpstationen är. Under cyklingen och vid Ekenabben fanns tillfälle till stillsamma reflektioner kring några ledord för pilgrimsvandring: långsam, tyst, bekymmerslös, fri, enkel med perspektiv på klimatkrisen och annat.

Samarrangemang med Östermalmskyrkan som var huvudarrangör.

Moa Gerklev beskriver ordningen efter vilken man ska arbeta när man ser över energin i bostaden.

Foto: Anita Gunnarsson

Del av Framtidsveckan i Kristianstad 2024

Text och foto: Michael Dahlman

Stopp vid Odalkyrkan där vi fick ta del av den sanna berättelsen om Pump-Oskar och hans enkla, genomtänkta utveckling av vattenpumpen lämpad för fattiga förhållanden i t ex Indien

Lokalproducerade ekologiska äpplen i praktiken – möjligheter och utmaningar – samt guddad visning av regionmuseets utställning I skuggan av ett äppelträd , söndagen den 22 september

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör):

Beskrivning/kommentar: I samband med Regionmuseets visning av utställningen "I skuggan av ett äppelträd" anordnade Naturskyddsföreningen i Kristianstad/Bromölla ett samtal med Stefan Lundmark, ekologisk äppelodlare i Skepparslöv utanför Kristianstad.

Äppelodling sker idag mer som vinodling med spaljeer och droppbevattning. I ekologisk äppelodling använder man feromonfällor och blommande remsor för att minska mängden skadeinsekter. Man odlar vitklöver för att gynna mångfald och ge tillskott av kväve utöver stallgödsel. Man fräser bort ogräs. Solceller ger energi till kyllagret. Framtid för ekologisk äppelodling? Ett exempel är kanske agroforestry med äppelträd i rader blandat med växtodling.

Del av Framtidsveckan i Kristianstad 2024

Text och foto: Michael Dahlman

Stefan Lundmark pratar om ekoäppelodlingen och Anita G lyssnar

Klädhögstävling på stadsbiblioteket, lördagen den 28 september (Handla miljövänligt-gruppens aktivitet)

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 27

Beskrivning/kommentar:

Inom ramen för Green Action Week anordnades en tävling som gick ut på att deltagarna skulle gissa hur många klädesplagg som låg i klädhögen (till vänster på bilden) och de fyra som gissade närmast fick priser. Deltagarna fick, som extra ledtråd, veta att antalet plagg var det antal som 5 svenskar i genomsnitt köper in per år. Antalet deltagare i tävlingen var 27 och de 4 vinnarna korades direkt efter att tävlingen avslutades kl 14 och fick då ett SMS med det glada beskedet. Röda Korset bidrog med förstapriset och hjälpte till med kläder till klädhögen. I övrigt ansvarade Maria Bouvier för det mesta planeringsarbetet och var, tillsammans med Karin Sonnsjö och Anita Gunnarsson, med på plats.

Anita Gunnarsson

Information om kläders miljöpåverkan och en gissningstävling anordnades på Stadsbiblioteket i Kristianstad. Foto: någon från bibliotekspersonalen

Svamputflykt, söndagen den 29 september

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): ca 26

En underbar höstdag i september gick färden för oss svampsugna till Barnakälla. Några av de mindre korgarna blev fulla av svamp. En del ätliga. Svampkonsulent Margrethe Brynolf hade ställt upp ett par bord där hon också placerade svamp av alla de sorter och giftighetsgrad. Margrethes kunskap om svamp imponerade stort på oss ca 25 som var med. Hon kunde namn på alla svampar som vi frågade om. En av deltagarna sa till mig. "Tänk att få en sådan fin och kvalificerad lektion om svamp helt gratis. Fantastiskt!" Margrethe Brynolfs viktigaste råd: Ät aldrig mer än 200 g champinjoner i månaden! Och de måste vara tillagade, för alla innehåller carcinogena ämnen som stannar i kroppen. Detta gäller även odlade champinjoner!
*Text och foto: Lena Grollmuss
kompletterat av Karin Bergendal*

Många deltagare på svamputflykten. Foto Lena Grollmuss

De funna svamparna lades på olika tallrikar och svampkonsulent Brynolf berättade om de olika arterna. Foto Lena Grollmuss

Klädbyte i HSB-förening, lördagen den 5 oktober (*Handla-miljövänligtgruppens aktivitet*)

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): 7 personer

Inom ramen för Green Action Week anordnades en klädbytardag i en HSB-förening på Östermalm i Kristianstad. Cirka 45 plagg lämnade sin och 7 personer tog med sig något nytt. Trots den låga uppslutningen har föreningen bestämt sig för att göra ett nytt försök till våren och då vara bättre på att marknadsföra idén

Ansvarig för aktiviteten var Maria Bouvier i handla miljövänligt-gruppen. Hon genomförde det tillsammans med en annan person i bostadsrättsförening som liksom Maria är med i föreningens hållbarhetsgrupp.

Text: Anita Gunnarsson med hjälp av info från Maria Bouvier.

Klädbytardag i HSB-förening. Foto: Maria Bouvier

Lappa- och lagakurs, lördagen den 5 oktober (*Handla miljövänligt-gruppens aktivitet*)

Antal deltagare: 3 personer

Beskrivning/kommentar:

Rose-Marie Ljungberg, var på plats från styrelsen.

Skräddaren fick tyvärr förhinder med kort varsel. 3 personer besökte aktiviteten med klädesplagg som behövde lagas. En trasig skjorta fick nya ärmar, ett jeansknä lagades och ett par byxor, inköpta på second hand, behövde sys in ett par storlekar. Rose-Marie passade också på att laga sin egen blus mellan varven av olika symaskinsinställningar hos deltagarna. Från Maria B's klädbytardag (se ovan) fanns ingen som hade behov av justering av sina plagg så de besökarna uteblev. Aktiviteten besöktes dock av ett ungt par som hade läst om aktiviteten i tidningen och var nyfikna på vad den gick ut på. De kunde tänka sig att delta på liknande, framtida träffar men hade inga plagg som behövde lagas med sig denna gång! De fick med sig ett "kläd-quiz" och ett medlemsformulär hem, då kvinnan nämnde att hon hade funderat på att bli medlem under det senaste året.

Rose-Marie Ljungberg

Här lyser flitens lampa på Lappa lagakursen. Foto: Karin Sonnsjö

Föredrag om Naturskyddsföreningen i Kiaby måndagen den 7 oktober (*externt föredrag*)

Antal deltagare: ca 15 personer

Under ca 1 timme gick Anita igenom hur Naturskyddsföreningen fungerar från krets nivå via Länsförbund och till riksnivå. Anita informerade om kretsens övergripande mål, våra

arbetsgruppen och gav även exempel på konkreta aktiviteter t ex om kampanjen Max 5 (minska klädkonsumtionen) och Foodjam. Deltagarna fick även prova på den nya quizen om kläder. Föredraget verkade uppskattat och det blev en del intresserade frågor och kommentarer.

Initiativet till träffen kom från församlingsmedlemmar som ordnar träffar med olika teman, ca 1 gång per månad. Målgrupp var alltså församlingsmedlemmar och träffen hölls i Kiaby församlingshem.

Anita Gunnarsson

Studiecirkel Skapa din egen jord utan torv, start tisdagen den 8/10 2024

Antal deltagare (om relevant, dvs om vi är arrangör): ca 17 personer

Den 8/10 var första träffen. Där blev till slut 16 deltagare som fullföljde kursen.

Det var fler deltagare utifrån i byarna än från Kristianstad: Broby, Fjälkinge, Vånga, Gärdsköpinge, Åhus, Tollarp. Anders Wanstadius, Kristianstads Trädgårdsförening, var ledare.

Det var inomhusträffar på Studiefrämjandet men även utomhus där Anders visade bl.a. komposter.

Mari Graneskog

Öppet programplaneringsmöte, onsdagen den 9/10 2024

Antal deltagare: 13 personer

Utöver 8 från styrelsens 9 medlemmar deltog ytterligare 4 medlemmar.

Arbetet var intensivt och utgick från redan inkomna förslag kompletterat med förslag som dök upp under träffen. Totalt rörde det sig om minst 20-30 programidéer. Genom s.k. plupping valde vi ut de idéer som flest deltagare ansåg var viktiga att ha med och för dessa försökte vi hitta en ansvarig kontaktperson. Vi kom i stort sett i mål innan det var dags att avsluta kl. 21:00.

Resultatet av arbetet kan ses i programbroschyren för vår/sommar 2025.

Anita Gunnarsson

De idéer som var rödmarkerade röstades inte om för de var självklara i programmet. För övriga idéer fick varje deltagare placera ut en grön "plupp" på de 10 idéer de tyckte var viktigast att få med i programmet. Foto: Anita Gunnarsson

Film & Samtal: Outgrow the system, fredagen den 18 oktober

Antal deltagare: 50 personer

Vi samlades för filmvisning med efterföljande pratstund. Den goda uppslutningen beror troligen på en stor arbetsinsats med att dela broschyrer och aktivt sprida info i olika kanaler. Filmen *Outgrow the System* gav olika alternativ till dagens ohållbara ekonomiska system. Filmen var en bra diskussionsstartare som öppnade upp för frågor om hur vi önskar leva våra liv och hur orättvisor pågår och kan förbättras.

Extinction Rebellion stod i huvudsak för arrangemanget med stöd av *Fridays for Future* och oss.

Rune Stenholm Jakobsen

Våtmarkernas återkomst, torsdagen den 24 oktober

Antal deltagare: 15 personer

Limnolog Per Torstensson berättade engagerande om sitt arbete med anläggning, uppföljning och inventering av anlagda våtmarker i främst Norra Skåne. Han visade med historiska kartor jämfört med nutida hur landskapet i stor omfattning torrlades under slutet av 1800-talet och fram till mitten av 1900-talet. Detta främst för att få mer jordbruksmark, utvinna torv men under senare åren också för att gynna skogsbruk. De anlagda våtmarkerna har olika syften, dels att bidra till biologisk mångfald, dels minska brunifiering av vattnet i sjöar och vattendrag. I några fall, som t ex vid Fredriksdalsviken vid Araslövssjön, är syftet även att genom sedimentering minska halten av järn och aluminium som rinner ut i Helgeå. Per har besökt ett stort antal beviljade våtmarker, träffat ägarna och funnit att många av våtmarkerna fungerar bra men också funnit en del brister då beviljande myndigheter inte följt upp hur de fungerat.

Flemming Lindskov

Om det skygga lodjuret, onsdagen den 13 november

Antal deltagare: 24 personer

Felix Heintzenberg, professionell naturfotograf, utbildad biolog, pedagog och författare berättade entusiasmerande om sitt mångåriga arbete att få till de perfekta bilderna på lodjur. Via en pedagogiskt upplagd tidslinje fick vi följa allt mödosamt förhandsarbete med att lokalisera djuren, bygga rätt kamerautrustning etc fram via de första suddiga bilderna av ett passerande lodjur till utsökta bilder av djuren i nattljus.

Felix Heintzenbergs fotografi har vunnit olika priser i internationella fototävlingar. Han har även gett ut många böcker med naturtema Efter föredraget hade åhörarna möjlighet att köpa böcker.

Flemming Lindskov

Foodjam hemma hos Sara, lördagen den 16 november

Antal deltagare: 6 personer

Allt gick bra, alla verkade nöjda, lärde något nytt, uppskattade maten och åkte mätta hem med nya tankar om möjligheter att göra nya Jams, tex på creolskt eller japanskt tema utifrån deltagarnas ursprung/ kunskap och nyfikenhet. Sara hade hjälp av Lotta Woxberg Lindsjö som hjälpte Sara i värdskapet.

Anita Gunnarsson

Holkbygge i Bromölla, fredagen den 1 november

Antal deltagare: 12 personer

Novemberlovsaktivitet på Biblioteket i Bromölla. Tre ledare: Gunvor Jönsson, Karin Svenson och Bo Jönsson. Nöjda barn gick hem med varsin fågelholk (ålder från 6 år och uppåt men mest lågstadiet barn kom). Detta var en extrainsatt aktivitet. Vi är tacksamma för att den kom upp och för att få fler aktiviteter i Bromölla kommun.

Gunvor Jönsson

Utflykt Dalshults naturreservat lördagen den 30 november

Antal deltagare: ca 12 personer

En härlig om än lite kylig utflyktsdag. De duktiga deltagarna fick ihop 36 arter.

Samarrangemang Naturskyddsföreningen Göinge samt Puggehatten som var huvudarrangörer.

Mikael Gustavsson

Foto Mikael Gustavsson: Några av deltagarna samt ett pampigt lunglavexemplar

Carbon ruins Kristianstad - en återblick från 2053 Workshop tisdagen den 30 november. Samrådsgruppen för klimatet.

Antal deltagare: 27 personer plus workshopledarna Mats Söderlund och Ruben Ritzén (Climaginaires).

Inbjudna var de företag som tecknat klimatkontrakt med Kristianstad kommun samt ett antal andra föreningar, organisationer och enskilda. Därmed representerade deltagarna en stor bredd på perspektiv och fokusområden. Under fyra intensiva timmar förflyttade vi oss, med hjälp av de skickliga workshopledarna, till år 2053 och såg därifrån tillbaka till perioden 2024-2053 och skapade berättelser inom en stor bredd av områden. Berättelserna hade alla gemensamt att de beskrev hur det gått till när Kristianstad kommun blev klimatneutralt redan år 2045, vilka förändringsfaktorer som varit viktiga och hur samhället nu (2053) såg ut. Totalt skapades 15 enskilda berättelser - samtliga med en härlig positiv ton - en ton som gör att man riktigt längtar till det fina samhälle som utvecklats tack vare kloka människor, företag, föreningar och politiker. Berättelserna inrymmer t ex skolreformen, allaktivitetshus på Näsby, Scan - en grön utvecklings- och produktionsanläggning, omställningen i en bostadsrättsförening, hur folket som tog makten över fröerna, ett bilfritt Kristianstad,

omställning av slättjordbruket, självförsörjande bioregioner, pallkragereformen, reparationsverkstädernas blomstring, utveckling av kommunens landsbygdstätorter etc etc. Någon eller några av berättelserna kommer att användas vid en utställning som kommer att produceras under våren 2025 och visas som en vandringsutställning under hösten 2025. Utställningen har arbetsnamnet "Skåne Bortom Dystopierna".

Workshopen planerades av ideella klimatengagerade föreningar inom ramen för kommunens Samrådsgrupp för klimatet. Med i förberedelserna var NF, FFF, XR, Cykelfrämjandet, FN-föreningen och miljöpartiet.

Anita Gunnarsson

Webbinarium: Vart är vi på väg? Jonathan Jeppson och Marit Widman; den lördagen den 30 november

Deltagare: 58 personer

Jonathan Jeppson presenterade en sammanfattning av hans budskap med bok "mot kollapsens hjärta" och Marit Widman från rikskansliet sammanfattade Naturskyddsföreningens samhällsekonomiska policy. Vi diskuterade lite om föreningens roll i samhällsdebatten och kom in på vilka konkreta åtgärder som är förenliga med en kommande kollaps. Avslutningsvis blev det bok- och filmtips om hur man mentalt kan hantera de stora mörka utsikterna.

Rune Stenholm Jakobsen

Annandag jul-vandring Ekenabben, torsdagen den 26 december

Årets annandagsjul-vandring gick till Ekenabben och vädret var mulet och milt, 8 grader varmt. 24 personer slöt upp vid Naturums parkering som inledde med en tyst stund till minne av Christer Neideman som lämnat oss under året. En större flock med grönfinkar, gulsparrar och fasaner gladdade oss direkt. Redan på Naturumsbron sågs en gråhäger stå i vassen och strax efter kom en yngre havsörn glidande med krumbukter i luften. Vid lastageplatsen sågs blommande tusensköna och maskros och en ägretthäger flög förbi. På grund av motorvägsbygget var tunneln avstängd och stigen var omledd till bron vid Hammarslundsvägen. I en trädgård på udden blommande malva.

Från stigen längs Hammarsjöns strand sågs ett 20-tal vigg och nästan lika många brunänder samt en knipa. Därefter gick vandringen vidare till Ekenabben där vi följde spångerna mot fågeltornet där vi hittade blommande jolster. I skogen sågs trädkrypare, nötväcka och större hackspett men också en 200-flock med grönsiskor i trädtopparna innan matsäckarna intogs vid Hammarsjöns strand. Tyvärr var toaletten borttagen, troligen efter skadegörelse. På tillbakavägen sågs blommande våtarv och vitplister och vid Udden den söta familjen stjärtmes. Rundans andra sparvhök drog förbi över villorna och turens sista art blev

Ulrika i fågeltornet vid Ekenabben
Foto Anita Gunnarsson:

blommande hybridkejsarolvon i Tivoliparken. Inte speciellt vild men trevlig. Totalt noterade deltagarna 42 fågelarter och 5 vilda och 2 lite mindre vilda blommande växter på denna annandagsjul-vandring, den 52:a i sitt slag.

Ulrika Tollgren

NATURVÅRD OCH MILJÖVÅRD

Naturvårdsåtgärder bekostade av föreningens naturvårdsfond

Föreningen har under året bidragit med 4 000 kronor till Storkprojektet för att kartlägga flyttningsvägarna.

Anders Johansson

Länsstyrelsens gåsgrupp för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten

Föreningens representant i Länsstyrelsens referensgrupp för Grågåsförvaltningen var Christer Neideman t o m hans bortgång och därefter Ola Svensson.

Ett möte hölls under 2024 den 16/2. På mötet redogjordes för viltskador, särskilt från gäss, änder och tranor. Vidare skadeförebyggande åtgärder bl a genom skrämselekonulenten och planerade tranaktiviteter under våren. Högskolan Kristianstad redovisade pågående gåsforskningsprojekt bl a olika skrämseleffekter och flyktavstånd för gäss.

Nils Waldermansson

Storkprojektet

I Viby lyckades två friflygande storkpar med häckningen med en unga var som ringmärktes. Den ene av dessa dog tyvärr efter någon dag. I Härnestad häckade tre friflygande par men bara två av dem fick ungar som kunde ringmärkas: fyra i ett bo och tre i det andra. I Hovby fanns ett par med tre ungar som märktes. Totalt blev alltså 12 storkungar ringmärkta och av dem överlevde 11 till utflygning.

Evert Valfridsson

Utfodring av övervintrande örnar

Örnmatningsplats har enligt rutin funnits vid kusten vid Tosteberga under vintern. Utfodringen med strupar och lungor från Scan har skett från december till februari. Anders Jarnemo och Nils Waldemarsson skötte matningen. Örndag vid Tosteberga bodar genomfördes 21/1 tillsammans med Nordöstra Skånes Fågelklubb, Studieförbundet och Tosteberga byalag.

Nils Waldermansson

Kristianstads Vattenrike

Föreningen har varit representerad i samrådsgruppen för naturvård i Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike genom Christer Neideman och, efter Christers bortgång, Flemming Lindskov.

Grundvattenråd för Kristianstadsslätten

Föreningen har varit representerad i rådet genom Flemming Lindskov.

Vattenråd för Skräbeån och Ivösjökommittén

Föreningen har Flemming Lindskov som representant i vattenrådet för Skräbeån och i Ivösjökommittén men inga möten har hållits under 2024.

Österlens Vattenråd

Flemming Lindskov har representerat Naturskyddsföreningen i Österlens vattenråd, som omfattar kommunerna Kristianstad, Hörby, Tomelilla och Simrishamn.

Helgeåns vattenråd

Bengt Klingheim har varit med i Helgeåns vattenråds styrelse.

Kristianstads kommuns samrådsgrupp för klimatet

Under hösten 2021 bildades Kristianstads kommuns samrådsgrupp för klimatet. Föreningens representanter under 2024 var Rune Stenholm Jakobsen och Anita Gunnarsson. Gruppen har haft fyra möten under året. Vår studiecirkel "Klimatverkstad" används för att förbereda inför kommande samrådsmöten.

Under året har en samråden gått över till en annan form där 2 träffar har teman och 2 träffar är externa aktiviteter enligt följande *"Samrådsgruppen har två ordinarie sammanträden per år. Vårens sammanträde baseras på kommunens årliga klimatredovisning, medan höstens sammanträde baseras på det årliga arbetet med klimatkontrakt. Utöver de ordinarie sammanträdena bjuder kommunen in de deltagande föreningarna till ett årligt stormöte där även andra samhällsaktörer ingår. Därtill ansvarar samrådsgruppens föreningar för att anordna ytterligare en träff som kommunens representanter bjuds in till."*:

- Extern aktivitet: Träff för företagarna som skrivit på lokala klimatkontrakt
- Extern aktivitet: Workshop Carbon Ruins (se mer under aktivitetsbeskrivningen av workshopen tisdagen den 26 nov)
- Intern träff: Kommunens klimatredovisning
- Intern träff: Vad bör skärpas i kommunens eget klimatkontrakt?

Rune Stenholm Jakobsen

Klimatneutrala Kristianstad

Kommunen skrev i december 2022 på kontraktet med Viable Cities om projektet Klimatneutrala Kristianstad 2030. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år. Föreningen deltar i projektets referensgrupp genom Rune Stenholm Jakobsson och Anita Gunnarsson. Referensgruppen har haft ett par möten under 2024 samt ett par möten vardera i de två ämnesspecifika fokusgrupperna för transport respektive lantbruk.

Rune och/eller Anita har deltagit och engagerat sig i frågor som.

- Vallproteinfabrik
- Försörjningsbalans
- Kolinlagring genom odlingsmetoder som Agroforestry, på kommunal mark
- Sammanfattat vad vår förening gjort med en presentation vid s.k. hävstångskonferens den 5 november.

Rune Stenholm Jakobsen

Nätverket Lokala Baljväxter, LoBa

Anita Gunnarsson har representerat föreningen i nätverket. Inga nätverksträffar har genomförts under 2024 men ett visst arbete har genomförts inom ramen för det centrala projektets (Hushållningssällskapet är projektägare)

Kretsen har med inspiration av nätverket genomfört egna aktiviteter kopplat till temat lokala ekologiska baljväxter – se om Hemma-hos-Foodjams beskrivet under aktiviteter och HMV-gruppen.

Anita Gunnarsson

Framtidsveckans planeringsgrupp

Anita Gunnarsson har representerat föreningen och deltagit vid 13 möten med styrgruppen för Framtidsveckan i Kristianstad. Arbetet var mer omfattande än tidigare år pga. att inget stöd längre fanns från kommunen för utformning av program, annonsering och hemsida. Därtill var de deltagande studieförbunden hårt belastade av att hantera förändringar och omorganisationer internt i deras verksamheter pga de kraftiga nerdragningar som drabbat alla studieförbund efter senaste regeringsskiftet. Trots detta lyckades vi genomföra den 11:te Framtidsveckan i Kristianstad med ett givande och varierat program där alla programpunkterna hade koppling till ett eller flera av FN:s 17 hållbarhetsmål. Programmet i sin helhet hittas på FN-föreningen i Kristianstads hemsida

<https://fn.se/kristianstad/framtidsveckan/> .

Anita Gunnarsson

OPINIONSARBETE

Insändare

Läs våra insändare i helhet på hemsidan. Under året 2024 har föreningen skickat 6 insändare till Kristianstadsbladet, varav 6 har publicerats. I några fall har insändarna skrivits tillsammans med andra aktörer från den idéburna sektorn.

2024-10-05 i Kristianstadsbladet
Köp högst fem nya plagg om året (Handla Miljövänligt Gruppen)

2024-09-12 i Kristianstadsbladet
Hopp och handling i årets Framtidsvecka (tillsammans med andra org)

2024-08-28 i Kristianstadsbladet
Elbristen ger oss en möjlighet att bli bättre

2024-06-07 i Kristianstadsbladet, men en förkortad version
Rösta för bättre miljö- och klimathänsyn i EU-valet

2024-04-11 i Kristianstadsbladet
Smutskastning av klimataktivister

2024-03-19 i Kristianstadsbladet
Sverige har åtagit sig att skydda klimataktivister

2024-02-22 i Kristianstadsbladet
Kasta inte pengar i sjön när havet fortsätter stiga

INTERNET

Hemsidan och Facebook

Hemsidan uppdateras löpande av Rose-Marie Ljungberg och Rune Stenholm Jakobsen.
Facebookgruppen samt Facebooksidan har underhållits av Rune Stenholm Jakobsen.

Det är brist på ideell kraft för att hålla dessa mera livliga. Senaste tiden har flera utomstående börjat använda gruppen för att dela evenemang vilket är positivt.
Floravårdsgruppen har en egen Facebookgrupp.

Sländan

Databasen har uppdaterats och innehåller foton av mer än 1400 arter som finns i våra kommuner.

SAMRÅD, REMISSER, MM

Följande remisser och samråd har besvarats av Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla:

240117 Detaljplan Yngsjö, Tofta gård
240216 Sandtäkt Marieholm, Bromölla
240312 Solcellspark Kiaby 8:9 m.fl
240405 Vattenuttag Gringelstad
240409 Strandfodring Äspet
240523 Ugerup uttag bevattning
240630 Utökad grisproduktion Råbelöv

240815 Utökat djurskyddsområde Immeln
240831 Pumpkraftverk Vånga, Mine Storage
241016 Solcellspark Everöd

STYRELSEMÖTEN

Styrelsen har efter årsmötet sammanträtt den 4 april (konstituerande möte), 15 april, maj, den 22/4 (ej protokollfört: intern googledoc-kurs), 13 maj, 11 juni, den 13 augusti, den 11 september, den 17 oktober och den 25 november och den 12 december 2024 samt den 15 januari och den 13 februari 2025. Därtill hölls extramöte den 6 maj, 30 maj och 10 oktober som handlade om höst- respektive vårprogrammet.

LÄNSFÖRBUND OCH RIKSFÖRENING

Karin Bergendal är länskontakt i Skåne för nätverket Handla Miljövänligt.

Ingen närvaro från styrelsen vid länsstämman i Landskrona den 24 april.

Karin Bergendal, Anita Gunnarsson, Karin Sonnsjö och Rune Stenholm Jakobsen deltog vid Rikskonfensen i Jönköping den 3-5 maj 2024.

För styrelsen

Kristianstad den 17 februari 2025

Anita Gunnarsson

Ordförande

Anders Sigfridsson

Sekreterare